

Nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat allannqorteqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Taamaalilluni nannunik inuit najugaqarfiinut pisunik pisarinnittoqarsinnaangorlugu, pisaqarnissaq sioqqullugu immikkut akuersissummik peqqaanngikkaluarluni.

(Inatsisartuni ilaasortaq Jens Napâtôk', Partii Naleraq)

Akissuteqaat

(Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut siunnersuuteqartoq, Jens NapâtôK, Partii Naleraq, Naalakkersuisut nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit nalunaarummik allannguillutik peqquneqarnissaannik siunnersummik matuminnga saqqummiussineranut qujaffigaat, taamaalilluni nannut inoqarfinnut takkuttut pillugit immikkut ittumik akuersissuteqaaqqaanngikkaluarluni toqunneqarsinnaalersillugit.

Siullermik nannut allatut ajornartumik illersuisariaqalernerimi imaluunniit illersuisinnaatitaanermi nannut toqunneqarnissaannut tamatigut periarfissaqartuaannartoq erseqqissaatigineqassaaq, tamatumani inuup inuilluunniit arlallit inuunerat navianartorsiortinneqalisagaluarpata. Taamatut pisoqassappat siumoortumik isumaqatigiissuteqartoqarnissaq piumasagaataanngilaq tamatumali kingorna suliassaq suliareqqinneqassaaq aammalu allatut ajornartumik illersuisariaqalersimanertut nalunaarsorneqassalluni.

2016-imiit ulloq manna tikillugu nunatsinni 17-eriarluni allatut ajornartumik illersuisariaqalernerimi / illersuisinnaatitaanermi nannunik toqutsisoqartarsimavoq.

Suli ungasinnerusumut kingumut qiviassagutta 2007-imiit ulloq manna tikillugu nannunik 74-inik taamatut toqutsisoqarsimavoq. Tamakkuli inuit inuunerannik akeqartarsimangillat. Nannunik 74-inik toqutsisarnermi Ittoqqortoormiini qulit, Tasiilami arfinillit aamma Qaanaami qulit toqunneqartarsimapput.

Tamakku saniatigut nannunik ajornartorsiuteqarnermi aamma allatut ajornartumik illersuisariaqalernerit / illersuisinnaatitaanerillu pillugit malittarisassat atuuttut erseqissarneqartariaqarput, tassami siunnersuummi matumani suliat pissutsillu allaaserineqartut Naalakkersuisoqarfimmi ilisarineqarsinnaanngimmata.

Allatut ajornartumik illersuisariaqalerneruq aamma illersuisinnaatitaaneq Pinerluttulerinermut inatsimmi § 9 imm. 1 pillugu aalajangersakkat naapertorlugit pisarput. Tamatuma kingorna kinguarsaqaanngivilluni pisoq pillugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmut nalunaarutiginnittoqassaaq aamma nannup pisatai tamarmik Namminersorlutik Oqartussanut tunniunneqassapput. Tamanna § 18, imm. 1 aamma 2 naapertorlugit pisarpoq (Nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 14. september 2018-imeersoq). Aammattaaq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup nalunaarummi aalajangersakkat immikkut akuersissuteqarfigisinnaavai, § 22, imm. 1 malillugu, nanoq ajornartorsiutaasustut nalilerneqarpat.

Nanoq inoqarfimmu pippat politiit oqartussaasut tamatuminnga isumaginninnissaq iliuseqarnerlu aalajangissavaat. Taamaalilluni taamatut pisoqartarnerit Naalackersuisoqarfiup oqartussaaffigisaasa avataani iliuseqartoqartarpoq. Amerlanertigulli Naalackersuisoqarfimmiut peqataatinneqartarput aamma taakku politiinit, kommunefogedimit, piniarnermik nakkutilliisunit suleqataasunillu allanit ikiorneqarnissaq ikorfartorneqarnissarlu neqeroorutigisarpaat. Suleqatigiinneq iluaqutaasutut aamma sutigut tamatigut pitsanngorsaataasutut isigineqarpoq.

Nannut illoqarfiup nunaqarfiulluunniit killeqarfiata qanittuani sumiiffimmiluunniit allami navianartorsiortitseriaannaaffinni, inoqarfiunngitsunili, takuneqarpata tamanna Naalackersuisoqarfimmiut akisussaaffigineqartarpoq. Pisuni tamakkunani suleqatigiittoqarneratigut aamma politiit oqartussaasunik inunnillu najuuttunik aamma / imaluunniit nakkutilliisunik siunersueqateqarluni iliuseqartoqartarpoq. Suleqatigilluartoqartorujussuuvog.

Taamatut pisoqartillugu nalinginnaasumik nannut qimaatinniarsarineqartarput, assersuutigalugu seqqortaarnikkut, qummoroortatinik aallartitsisaqattaarnikkut, qamuterallannik ATV-nilluunniit ingerlasaqattaarnikkut il.il.

Taamatut pisartut soorunami assigiittuaannangillat. Nalinginnaasumilli nanoq illoqarfiup nunaqarfiulluunniit qanigisaani takuneqarpata Naalackersuisoqarfimmiut oqarasuaatikkut attaveqarfigineqartarput. Tamatuma kingorna manna tikillugu qanoq iliortoqarsimanersoq, nannup angissusia qanorlu innera apeqqutigineqartarput.

Tamatuma kingorna qanoq ilioriaqqinnissaq ataatsimoorluni isummerfigineqartarpoq ingerlaannarlu iliuseqartoqartarluni.

Namminersorlutik Oqartussat nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit nalunaarutaat nr. 3, 14. september 2018-imeersoq § 22, imm. 1 naapertorlugi Naalackersuisoqarfik nalunaarutip malittarisassaannik immikkut akuersissuteqarsinnaavoq, nanoq ajornartorsiutitut nalilerneqassagalarpat. Imm. 2-4-mi allaqqavog imm. 1 malillugu immikkut akuersinermi, nanoq toqunneqartinnagu nalunaarutigineqassavog, taamaasilluni taamaallaat nakkutilliisut, politiit imaluunniit Naalackersuisoqarfimmiut inuit toqutsinissamut akuerineqarsimasuussapput, aammalu nannup pisatai tamarmik Namminersorlutik Oqartussanit pigineqassavut.

Pisuni tamangajavinni periuseq malinneqarsinnaavoq imminut illersorniarluni toqutsisariaqalernerneq sioqqullugu, aammalu peqataasunit suliarineqarneranut iluaqutaalluni. Soorlu qulaani nassuiaatigineqartoq, nalunaarutigineqarneraniit taassumalu kingorna oqaloqatigiinnerit inassuteqarnerillu suliarineqarneranut pitsanngorsaasarput, aamma naapertuilluarnerpaasumik suliarineqarsinnaalluni.

Taamatut pisoqartillugu utaqqisarnermik imaluunniit allaffissorpallaarnermik oqarnerit uagut ilisarisinnaangilavut. Oqarasuaatikkut pigaartuusartunik aqqiissuteqartoqarnikuuvog aamma ilitsersuutini attaveqarfissat pisariaqartinneqartut pillugit paasissutissat allassimapput.

Aammattaq erseqqissaatigeqqinneqassavog, inuup inuunera ulorianartorsiortinneqaralarpat, nanoq ingerlaannaq toqunneqarsinnaavoq, taamalu imminut illersortariaqarnerit nalilerneqarluni, Pinerluttulerinermut inatsimmi § 9 imm. 1 tunngavigalugu. Assersuutitut Qeqertarsuatsiaami septembarip qeqqani pisoq innersuutigisinnaavara, tassani nanoq anaanaq piaraalu marluk toqunneqartariaqarsimapput, eqqaanut nerisassarsiorlutik uteqattaarmata. Nanoq anaanaq piaraalu eqqissisimatitaapput. Kommunefoged-p ikiortillu nannut toquttariaqarsimavaat imminut illersortariaqarnermut malittarisassaq innersuutigalugu. Pisumi allami Ittoqqortoormiini tallimannornerup unnuaani Oktobarip arfineq pingajuaanni

nakkutilliisup ikiortaatalu nanoq nerisassarsiorluni uteqattaartoq ajornartorsiuutaasorlu ersisaarlugu qimaatillugu iluatsippaat.

Avannaa Tunulu sumiiffinnut allanut sanilliullugit immikkoortinneqarnerat eqqortuunngilaq. Akerlianik kisitsisit malillugit sumiiffinni taakkunani nunatta sinnerani sumiiffinnut allanut sanilliullugit amerlanerusunik "aporaattoqartarpoq" imaluunniit "nannunik ajornartorsiuteqartarpoq". Tamakkunani malunnaateqarluartumik nannunik isumaginnillaqqissorujussuupput qimaatitsillaqqissorujussuullutillu, taamaalilluni inuit inuunerannik akeqarneq ajorput nannullu toqunneqarneq ajorlutik. Aammaarluta inuit inuunerannik akeqarsimannigitsut aamma navianariataarsinnaasorineqarpat Pinerluttulerinermut inatsit naapertorlugu tamatigut aallaannittoqarsinnaasoq / illersuisinnaatitaaneq malillugu iliuuseqartoqarsinnaasoq erseqqis-saatigineqassaaq. Iluatsisisanerilli pillugit oqaluttuarpassuaqarpoq aamma suleqatigiil-luarnermut Naalakkersuisut qujapput.

Siunnersuuteqartumit aqerlut kummiusut aamma qasilittunik serpalittaatit Avannaani Tunumilu atorneqarnerat innersuussuteqarpoq. Tamanna eqqunngilaq. Namminersorlutik Oqartussat, Kommunit innuttaasulluunniit ersisaarutitik tamakkuninnga atuinissamut akuersissutaateqanngillat. Imaassinnaavoq Danmarkimi politiitut oqartussaasut sakkutuullu akuersissutaateqartut. Nunami maani oqaatigineqareersutut makku atorneqarput: ATV-it, qamuteralaat, seqqortaarnerit signalpistolillu. Tamakku sunniuteqarluartarput - isuma ilaatigut Ittoqqortoormiini piniarnermik nakkutilliisunit innuttaasunillu isumaqataaffigineqartoq. Ersisaarutit pissutaallutik nannut inoqarfinnut suli iluamik pinngitsut amerlanertigut qimaat-inneqarsinnaasarput taamaattumillu tamakku illersuutaalluarput. Taamaattumik aporaateru-jussuarnernik qaqutigut naammattoorsisarpugut. Taamaalisoqartillugu aallaannittoqarsin-naanera soorunami pissusissamisoortarpoq, tamanna Pinerluttulerinermut inatsimmi allatut ajornartumik illersuisariaqalernermik aamma illersuisussaataitanermik pisinnaatitaaffinnik qulakkiigaavoq.

Naalakkersuisut tungaanniit paasinnittaaseq naapertorlugu maannakkut aaqqiinerit iliuuseqartarnerillu ajunngilluinnartumik ingerlapput aamma suleqataasut ataasiakkaat suleqatigiinnerisa innuttaasut nannullu pitsaanerpaamik isumannaqqavaat. Maannakkut aaqqiinerit nalunaarullu atuuttoq siunertaq malillugu atuuttut isumaqarpugut, aammalu maleruagassanik ajornerulersitsinissamik pisariaqartitsisoqanngitsoq.

Taamatut Naalakkersuisut oqaaseqarlutik siunnersuutip itigartinneqarnissaa inassutigaa.

Allatut ajornartumik illersuisariaqalerit aamma illersuisinnaatitaanerit pillugit takussutissaq 2007-2019

Sumiiffik	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Tamaasa
Iulissat	1													1
Ittoqqortoormiit	3		1		1				4	1				10
Kangerlussuaq					1									1
Kangaatsiaq						3								3
Mestersvig								1						1
Nanortalik			3			1	2			2			1	9
Narsaq	3		1											4
Nuna allanngutsaaliugaq									2	1				3
Nuuk					1	1								2
Qaqortoq							1							1
Qeqertarsuaq						1								1
Qeqqata												1		1
Qaanaaq	1		1						6	2				10
Sermersooq												2		2
Tasiilaq	1			1		3			1					6
Upernavik								1				4		5
Aasiaat						1					1			2
Nalunaarutigineqanngilaq		10										2		12
Tamaasa	9	10	6	1	3	10	3	2	13	6	1	9	1	<u>74</u>